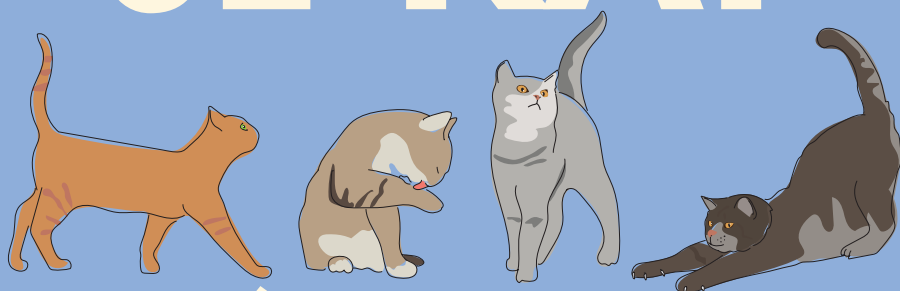

Liesbeth Puts
kattengedragstherapeut

WAT JE KAT

ÉCHT DENKT

ALLES OVER DE LICHAAMSTAAL VAN JE KAT

Liesbeth Puts

**WAT
JE KAT
ÉCHT
DENKT**

ALLES OVER DE LICHAAMSTAAL VAN JE KAT

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

KOSM • S

www.kosmosuitgevers.nl

kosmos.uitgevers

kosmosuitgevers

COLOFON

© 2022 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, onderdeel van VBK | media

Tekst Liesbeth Puts

Vormgeving en illustraties Femke den Hertog

Redactie Sander Macquoy

Kosmos Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

ISBN 978 90 215 9052 3

ISBN e-book 978 90 215 9053 0

NUR 431

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, online-publicatie of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever kan echter aansprakelijk gesteld worden voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Dit boek is geen vervanging voor een bezoek aan de dierenarts of een consult van een kattengedragstherapeut. Twijfel je over het gedrag van je kat, neem dan altijd contact op met je dierenarts of een gedragstherapeut (zie www.sppd.nl).

Voor Erwin

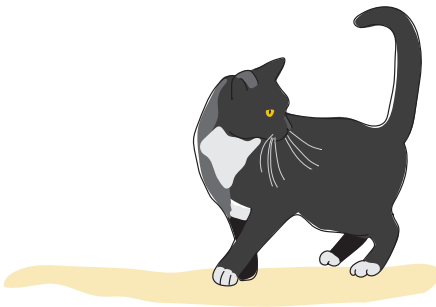

INHOUD

Inleiding	10
Naar welke lichaamsdelen kijk je?	12
Wat een kat voelt	15
Blij en gelukkig	16
Nieuwsgierig	19
Alert, opgewonden en gefrustreerd	21
Irritatie	25
Onzekerheid	27
Angst	29
Stress	31
• <i>Kattenweetje: De heksenrug</i>	34
Verdriet en rouw	36
Verlatingsangst	39
Boos of agressief	40
Jaloezie	43
Samengevat	44
• <i>Kattenweetje: Pijn herkennen</i>	48
Wat een kat doet (en waarom)	51
Kattenpraat	52
Wassen en poetsen	56
Plassen of poepen buiten de bak	59
Sproeien	62
Krolse poezen en enthousiaste katers	65
Op de rug rollen	69
Dominantie en overgave	71
Verstoppen en hoog zitten	75

• <i>Kattenweetje: Flehmen</i>	77
Overspronggedrag en omgericht gedrag	78
Trappen met de achterpoten	80
• <i>Kattenweetje: Krabben (aan de meubels)</i>	82
Jij en je kat(ten)	87
Contact maken en begroeten	88
Aaien	90
Luisteren	93
Optillen	96
Cadeautjes, kopjes en liefdesbeetjes	98
• <i>Kattenweetje: Kattenkruid & co</i>	100
Aandacht vragen en verveling	102
Staren en knipogen	104
Zijn je katten vrienden?	107
Omgaan met ongewenst gedrag	111
Je kat troosten	113
• <i>Kattenweetje: Sabbelen</i>	115

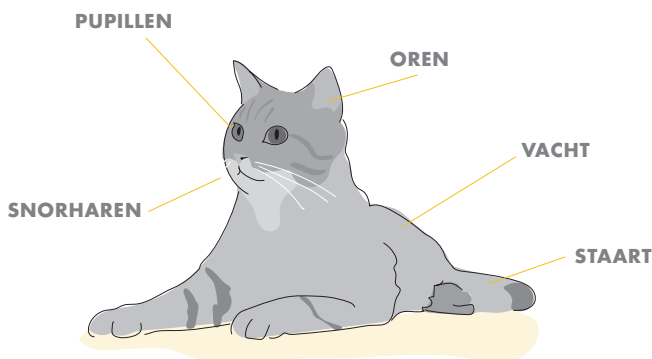
INLEIDING

Ooit dachten mensen dat dieren geen emoties konden hebben. Als je een huisdier hebt of met dieren werkt, zal je dat vreemd in de oren klinken. Natúúrlijk zijn dieren bang, onzeker, blij of tevreden. Dat geldt uiteraard ook voor katten. Maar katten zouden geen katten zijn als ze niet iets bijzonders hadden! Zij tonen hun gevoelens namelijk niet altijd even goed, waardoor hun emoties anders geuit worden dan wij verwachten. In de praktijk 'lezen' wij die dus anders dan de kat het bedoelt.

Dat leidt nog weleens tot misverstanden en een verkeerde aanpak, want het maakt nogal een verschil of een kat zich bang of agressief voelt. Wij kijken bovendien vanuit ons 'mensenstandpunt'. Misschien vind je bepaald gedrag niet leuk en probeer je dat te corrigeren. De vraag is of je begrepen hebt wat de kat eigenlijk wil zeggen. En nog belangrijker: mag een kat niet laten weten dat hij iets eng, stressvol of ronduit bedreigend vindt? Of dat je iets te enthousiast bent met je knuffels?

Katten kennen namelijk voor een groot deel dezelfde emoties als mensen: vreugde, verdriet, paniek, woede, angst, zin in seks. Dat wil niet zeggen dat katten deze emoties ook hetzelfde ervaren, net zo min als je precies weet hoe iemand anders zich voelt als ze angstig is. Maar je herkent de emotie bij de ander en reageert daarop met troost, medeleven of hulp. Dat heeft je kat ook nodig: als hij aangeeft angstig te zijn, is het fijn als zijn baasje er voor hem is.

Emoties dus. Je kunt de kat niet vragen hoe hij zich voelt. Maar je kunt leren hem beter te 'lezen'. Dat begint met het herkennen van gedrag en lichaamstaal. Als je weet waar je naar moet kijken, kun je daar veel aan zien, ook aan de subtiele signalen. Zo kom je erachter wat je kat écht denkt. En dat helpt je weer om zijn en jullie leven zo fijn mogelijk te maken.

NAAR WELKE LICHAAMSDELEN KIJK JE?

Het herkennen van lichaamstaal is dus belangrijk, maar hoe doe je dat? Je kijkt bijvoorbeeld naar:

- de stand van de snorharen
- de grootte van de pupillen
- de stand van de oren
- de staart: houding, beweging en omvang
- de vacht

Ook de geluiden die de kat maakt, zeggen iets over hoe hij zich voelt.

Het is niet genoeg om alleen naar deze losse onderdelen te kijken. In feite kijk je naar de h ele houding van de kat, niet alleen naar de stand van de oren of de snorharen. Met name deze twee zijn zo beweeglijk dat je ze op zichzelf niet als betrouwbare bron kunt beschouwen. Maar: de kop is w el de plek waar je het eerst een verandering in de emotie van de kat kunt herkennen. Oren die ineens plat gaan liggen of pupillen die groot worden, geven aan dat er iets razendsnel verandert in de gemoedstoestand.

Je kijkt ook naar de context waarin het gedrag plaatsvindt: blaast een kat omdat hij een andere kat ziet of omdat je zijn poot aanraakt? Hetzelfde gedrag, andere oorzaak. Katten zijn daarnaast erg goed in het afgeven van dubbele signalen, waardoor wij op het verkeerde been gezet kunnen worden. Hij maakt het ons niet altijd gemakkelijk!

Ten slotte: katten verschillen in hun gedrag. Ze kunnen hun 'eigen aardigheden' ontwikkelen, die je bij andere katten niet zult zien. Ik krijg weleens vragen over bepaald gedrag dat ik echt niet thuis kan brengen. Blijkbaar heeft de kat er ooit ergens in zijn leven voordeel van gehad en is hij dat blijven doen. In dit boek gaat het natuurlijk vooral over het gedrag dat (bijna) alle katten gemeenschappelijk hebben.

WAT
EEN KAT
VOELT

BLIJ EN GELUKKIG

Hoe zie je of je kat gelukkig is? Het klinkt misschien raar, maar het is soms gemakkelijker te zien of een kat ongelukkig is!

Uitingen van geluk verschillen namelijk per mens en ook per kat. Een extraverte, blijde kat overlaadt je misschien met kopjes en aandacht, een introverte kat laat al veel van zichzelf zien als hij langs je benen wrijft. Ook al is jouw kat niet echt speels, hij kan toch tevreden en gelukkig zijn. Gedragingen van gelukkige katten zijn daarmee afhankelijk van het karakter én de gewoontes van je kat.

LICHAAMSTAAL van een blijde kat

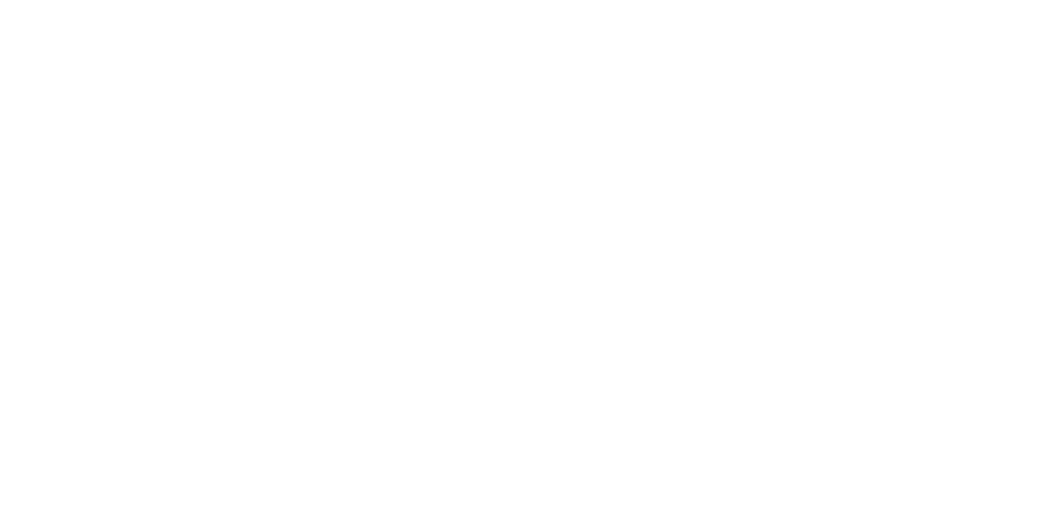
Enkele voorbeelden die voor alle katten gelden:

- Half dichtgeknepen ogen of naar jou knipogen. Knipogen (of langzaam de ogen dichtknijpen, de zogenaamde *slow blink*) is een teken dat een kat geen kwade bedoelingen heeft.
- De staart steekt in de lucht of hangt ontspannen naar beneden. Het uiterste puntje van de staart kan langzaam bewegen bij een kat in rust of die iets heel lekkers eet.

- Oren staan rechtop en naar voren gericht.
- De snorharen hangen ontspannen omlaag ('walrusstand'), staan neutraal opzij of kunnen naar voren gericht staan als je kat contact met je zoekt.
- Ontspannen liggen (op de zij, rechtop met de pootjes onder zich gevouwen of zelfs breeduit op de rug).

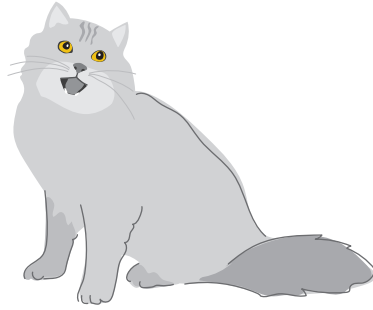
GEDRAG van een blijde kat

- Heerlijk liggen zonnen of rollen in het gras of op de vensterbank.
- Wassen en likken van jou of de andere katten.
- 'Melktrappelen'. Dit doen katten als ze zich veilig en prettig voelen, het is een overblijfsel uit de tijd dat ze nog bij de moederpoes dronken.
- Spinnen (let op: soms kan het op pijn wijzen, zie ook **Kattenpraat**, blz. 53) of bijvoorbeeld 'prrrr'-geluidjes naar jou of de andere katten in huis maken.
- De kat komt bij je (of bij de andere kat) knuffelen of slapen.
- Je begroeten wanneer je thuiskomt. De staart staat omhoog en heeft een 'haakje' aan het eind (als een vraagteken).
- Regelmatig spelen, alleen, met jou of met de andere kat.
- Heeft een positieve relatie met de andere kat(ten) (zie ook **Zijn je katten vrienden?**, blz. 107).
- Diep en relaxed slapen.

WAT
EEN KAT
DOET (EN
WAAROM)

KATTENPRAAT

Laten we maar meteen met de deur in huis vallen: er bestaat geen echte kattentaal, hoe spraakzaam individuele katten ook kunnen zijn. Katten maken weliswaar een heel arsenaal aan geluiden (sommige wetenschappers zeggen zelfs dat er negentien verschillende zijn), maar ze ‘praten’ niet echt onder elkaar. Dat past ook niet bij een dier dat van oorsprong solitair is.

Allereerst de geluiden die passen bij onvriendelijke (agressieve) ontmoetingen. We herkennen allemaal het grommen, janken, snauwen, sissen, spuwen, krijsen en jammeren, al dan niet galmend in de nacht. Wanneer je dit hoort, weet je meteen dat de spanningen buiten oplopen: er is sprake van agressie (zowel aanvallend als verdedigend) of angst. Natuurlijk zijn er ook positieve ontmoetingen, als een poes krolt en een kater zoekt bijvoorbeeld. Ook dan kan er gejammerd en gekrijsd worden. Deze geluiden behoren tot de ‘standaarduitrusting’ van de kat en worden met open mond gemaakt.

Er zijn ook geluiden die met de mond dicht gemaakt worden. Denk aan de 'prrrr' en talloze varianten daarop die een kat gebruikt ter begroeting van jou of een andere kat. Er zijn oneindig veel momenten waarop hij zo'n 'prrrr' kan laten horen: als je hem weer binnen laat bijvoorbeeld, of wanneer hij de andere kat uitdaagt tot spel.

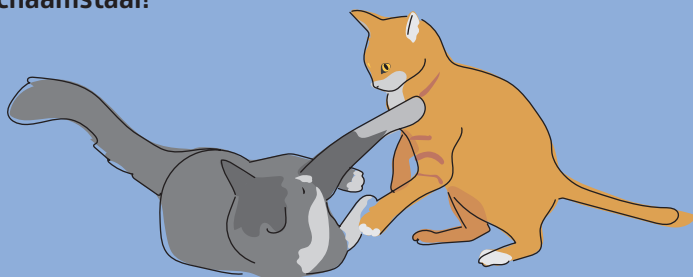
Spinnen valt eveneens in deze categorie. Kittens spinnen als ze warm bij hun moeder liggen, moederpoes spint als de kittens bij haar drinken. Volwassen katten doen het wanneer ze zich fijn voelen, bij je op schoot liggen, geaaid worden of gewassen worden door een kattenvriendje. Een kat kan al beginnen met spinnen zodra hij ziet dat je zijn eten klaarmaakt of zijn favoriete speeltje pakt.

Er zijn echter ook situaties waarbij spinnen kan betekenen dat de kat pijn heeft. Denk aan een ongeluk, tijdens de bevalling of bij het stervensproces. Mogelijk probeert hij zich op deze manier gerust te stellen.

En dan heb je nog de miauw-geluiden en varianten daarop. Miauwen is echt op de mens gericht, katten onderling miauwen niet of nauwelijks naar elkaar. Het is aangeleerd gedrag. Aangezien wij mensen een groot deel van de dag met andere dingen dan de kat bezig zijn, is miauwen een goede manier om aandacht te trekken.

Iedere kat heeft zo zijn eigen geluidjes, die hij ontwikkelt in samenspraak met de eigenaar. Er is geen 'standaardmiauw' die aangeeft dat de kat eten wil, jouw kat kan heel anders klinken dan de buurkat. Beloon jij dat schattige piepmiauwetje met een snoepje of aandacht? Bingo, denkt de kat en blijft dit herhalen, want het was blijkbaar een

Weet jij wat het knipogen van je kat betekent? Of waarom jouw geliefde viervoeter zich vaak verstopt in een kartonnen doos? In dit boek vertelt kattengedragdeskundige Liesbeth Puts je alles over de geheimen van de kattenlichaamstaal!

Als je je kat goed begrijpt, kun je het hem helemaal naar de zin maken. In *Wat je kat écht denkt* lees je daarom alles over de lichaamstaal, het gedrag en de emoties van je kat. Aangekleed met prachtige illustraties wordt in één oogopslag duidelijk wat jouw kat je te vertellen heeft. Zo leer je eenvoudig hoe je tegemoet kunt komen aan al zijn natuurlijke behoeften!

Liesbeth Puts heeft een succesvolle praktijk als kattengedragdeskundige. Ze schrijft praktische boeken over katten en blogt over kattengedrag. Eerder verscheen van haar onder andere het boek *Als de kat het voor het zeggen had*, dat ook naar het Engels vertaald is.

9 789021 590523

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

NUR 014/450
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen